

„სამშობლო დედის ძუძუი, არ გაიცვლება სხვაზედა, ორივე ტკბილი ძმობილა, მირჩენის ორსვე თვალზედა, როგორც უფალი, სამშობლოც ერთი ქვეყანაზედა.“

ამიერიდან ქ. ქუთაისში გამოდის ახალი საზოგადოებრივი და სალიტერატურო გაზეთი

„ს ა მ უ რ ბ ლ ო“

ყოველკვირეული სურათებიანი დამატებით

გ ა ზ ე თ ი ლ ი რ ს :

ერთი წლით 8 მანეთი, ნახევარ წლით 5 მან. ერთი თვით—ოთხი აბაზი. ცალკე ნუმერი ერთი შაური, დამატებანი—7 კ. მისამართი: ქუთაისი, რედაქცია „სამშობლო“. ვისთვის ომში დატყვევებული და მოკლული ნათესავ-მეგობრების მოგვეწოდონ მათი სურათები.

რედაქტორი ი. თ. ცინცაძე.

11 თებერვალს ამა წელსა გერმანელებთან ბრძოლაში გამარჯვებულ დაიღუპა გიორგიევის კავალერი პოდპოლკოვნიკი 152-ს ვლადიკავკავის პოლკის

ალექსანდრე სიმონის ძე ანდრონიკაშვილი,

ღრმა მწუხარებასა შინა მყოფნი დედა ნინო იაკობის ასული, მეუღლე ნინო ალექსანდრეს ასული ქალიშვილით, ძმები; ორმანი და კლემენტე სიმონის ძენი; და იზაბელა სიმონის ასული ანდრონიკაშვილები, სიღვრი მარიაში, ცოლის ძმა დავითი თუშურიანები აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ, რომ ახლად მოგვეგზავნა მტკვრის გამოგზავნა და ნიშნულია ამა მისის 5 ს, დღით სამშაბათს, ნაშუადღევს 4 1/2 საათზე, ლევაშოვის ქუჩა იაკობიშვილის სახლი, საფიჩხის სასაფლაოზე. 1-1-199

ქუთაისის თეატრი

ქართულ მსახ. ამხანაგობის მიერ ოთხშაბათს, 6 მაისს,

6. გ ვ ა რ ა ძ ი ს საგანაშინოთ

წარმოდგენილი იქნება პირველად ქართულ სცენაზე ახალი ორიგინალური პიესა ვალ. სანგულაძისა

ცხოვრების ტალღებში

ღრამა, 4 მოკ. მონაწილეობს მთელი დასი.

დასაწყისი საღამოს 8 1/2 საათზე. **უასეი ჩვეულებრივია.** რეჟისორი კ. ანდრონიკაშვილი. **ადმინისტრატორი** ვ. ურუშაძე.

6 მაისს, შუადღის 12 საათზე, შავი ქვის საბჭოს დარბაზში

დანიშნულია

პირველი საჯარო კრება

ქართულ საქველმოქმედო საზოგადოების ქუთაისის განყოფილების წევრთა და კრებუე პირთა.

განსახილველია: სადღესო საკითხი ბათუმის ოლქის ომისაგან დაზარალებულ ქართველთა დახმარების შესახებ.

თავდღობარე თაგ. მელ. ფაღავე.

იყიდება

ქ. ქუთაისში, საშუალო ფირმის მაღაზია აზოვის ბანკის განყოფილების ქვედა სართულში ელიგული-შვილის მამულში მეორე კ. მადახა შესაფერათ გაწვობილია ფართობით: შალეული, აბრეშუმეული, ბამბეულითა და შეგერული პალატოებით. მყიდველს შეუძლია შეშუდი გადაიღოს და აწარმოოს მაღაზია. მსურველს შეუძლია მართა ფართულეულიც იყიდოს და წაიღოს, მხოლოდ ერთად. ფართული შექმნილია ომის დაწყებამდე და დღევანდელ ფასზე 30% ნაკლებ დაჯდება. 5-4-186.

უდიდესი საპროლეტარული წიგნის მაღაზია

კ. ი. ოცხელის და აბს. ქუთაისში

ალექსანდრეს ქუჩა, თვით. კომერც. ბანკის ქვეშ.

კ. ი. ოცხელისა და აბს. წიგნის მაღაზიაში მოიპოვება ყოველგვარი სახელმძღვანელო და საკითხავი წიგნი: ბელეტრისტიკა, პედაგოგიური, იურდიკული, საბავშვო და მრავალი სხვა. აგრეთვე გვერდით გამართულია ცნობილი საქანფულარის მაღაზია დ. ი. ოცხელისა, სადაც მოიპოვება ყველანაირი სამოსწავლო საქანფულარო ნივთები.

ქ ა ტ ა ლ ო გ მ ა ი უ შ ა ს ო თ

დაიბეჭდა და იყიდება კ. ოცხელის წიგნის მაღაზიაში (ქუთაისში)

„НОВОЕ СЛОВО“

ახალი პირველადწეული სახელმძღვანელო რუსული ენისა, მრავლად დასურათებული, ლექსიური განყოფილებით, რუსული ანბანი, კითხვისა და წერის საფარჯიშო მასალით, შედგენილი ს. ოცხელის მიერ. თვ. ფასი ყლით 2 აბაზი.

ელექტრო-თეატრი „რადიოში“

ორშაბათიდან, 4 მაისიდან, მხოლოდ სამ დღეს ახალი ხელოვნური პროგრამა

რუსეთის სამხედრო პროგრამა

გამოცემა სკოლებების კომიტეტისა, რომელიც მის იმპერატორებით უდიდებულესობის მფარველობის ქვეშ იმყოფება. მონაპოლია თეატრ „რადიოშია.“

ვარშავა

სენსაცია „ნორდისკ“

გოშა ქალის უშრისკიება.

ძლიერი თანამედროვე დრამა 4 ნაწილად. მონაწილეობენ კოპენჰაგენის სამეფო თეატრის არტისტები. ბევრი რამ უცნაურობა და საკვირველი სანახაობა: ცოცხალ ადამიანს დანებს ესვრიან.

დასაწყისი საღამოს 8 საათზე.

ა ნ მ ნ ს ი ამ დღეებში ნაჩვენებია იქნება სენსაციური ფარსი. **გართობანი მისი ადამტეხულებისა სამ მოქმედებით.**

ფოთის ქალაქის გამგეობა აცხადებს, რომ 12 მაისს 1915 წ., ნაშუადღევს 12 საათზე, ფოთის ქალაქის თვითმართველობის დარბაზში საჯარო

ვაჭრობით გაუმეორებლათ გაიყიდება

ორთქლის ორი სწრაფმა-

ვალი მანქანა კომპაუნდი,

რომელც გაკეთებულია ლინკოლნი რბებისა და ამხანაგობის ქარხანაში; თითოეული მანქანა 48 ეუეკტიან ძალისა, ორთქლის სიმძივე უდრის 150 ფ. ერთ კვად. დიუმიზე.

წყლის მილიანი ორი ქვა-

ბი შუხოვის სისტემისა.

გაკეთებულია მოსკოვში ბერის ქარხანაში. თითოეული 540 კვ. ფ. სიბოზს ზედაპირით, ყველა საჭირო არმატურითა და გარნიტურით. მანქანები და ქვაბები არის ფოთის ნავსადგურში, რკინის გზის ლინდაგის ახლოს ქალაქის საელექტრო-ნო ძველ სადგურში, სადაც შეიძლება მათი ნახვა თვითმართველობის ნებართვით დილის 9 საათიდან ნაშუადღევს 2 საათამდე. 3-2

სს გოკიელის—შ-ბი

ქუთაისში

ამით აუწყავს მთავარმთავარ-მწარმოებლებს, რომ გაზეთში გამოიღა ცნობები შესახებ იმისა, რომ ზოგიერთი თესლის გაყიდვები სარგებლობენ არეული დროით და გამოაქვთ ბაზარზე ყალბი (ყუდი) თესლი და მას, (რაც ფრიად საშიშვარია) ათავსებენ საშუალებით—სხვა და სხვა ცნობილი ფირმის თესლის სახელით ასაღებენ ხელში. ამისათვის გასული წლების მსგავსად წელსაც **ს. ხრისტოდულიძის** მადგულეულ საჭარადგენთან, რომ

თესლის შედგენა შეაბრუნებენ არ მოტყუდენ და თავიდან აიცილინ სიყალბე, გავაფრთხილოთ: **დააპირდით ჩვენს ფირმას**—გარეთ კოლოფს აქვს **იარლიკი ქართული წარწერით** (თეთრ ქაღალდზე) და ასევე **„შემგებელი“**, აწერია **„ს.ს. გოკიელის შ-ბი“**, შიგნით კოლოფში თეთრ ბლონდთან გაკეთებული პატარა ტომისკვებზე, რომელშიც კაკალია აზის **„შემგებელი“** რუსულ-ქართული წარწერით **„ს. ხრისტოდულიძის“** და **სს გოკიელის შ-ბის“**, აქვე დასმულია **ლუკით ბეჭედი**, რომლის სამთავეს აუცილებლათ უნდადგება უნდა მიეძღეს. მიუკითხე ყურადღება, რომ **კოლოფს არცაღაც შემოკლებულია სათანადო მთავრების ბანდეროლი აუცილებლათ მიუღია იყოს.** თ.

თესლის გაყიდვა გაეღება.

ექიმი **ი. ჩაჩუაძე** ქალაქის საავთმ-ყოფის ორდინატორი. განახლა კანის, ვენერიული და სიფილისიანი ავთმყოფების მიღება ახალ ბინაზე, დილით, 12—2 საათ. საღამ. 6—8 საათ. მისამართი: ლევაშოვის ქუჩა, ალბერგის სახლიში.

ექიმი **მ. ბ. მუშინი** გადმოვიდა ქუთაისში თფილისის ქუჩაზე ჩიკაიძის სახლებში. ლეზულაბს ყელისა, ცხვირისა და ყურებით ავთმყოფებს. დილით 2—3, ს.ღ. 7—8. თ.

ექიმი ვახარამი იოს. გოკიელის

ელმპროფისა და სინათლის აბანოები. შინაგანი ნევრებისა და ვენერიული ავთმყოფების მიღება დილის 9—12 საათ. საღ. 9—8 საათ. ალექსანდრეს ქუჩა, საკუთარი სახლი.

ექიმი მისსაყის და სექიმი

გარედიამისა, მასსა-ვისტა მ. ბ. ბალანდიაძისა წამოვიდა და განახლა ავთმყოფების მიღება, აქვს მთავრითა **ორთქლის ვანა**, რომელიც სმასს სხვის ეოფელ-გვარ ავთმყოფობას: სიწითელს, მუწუკებს, საკეცებს, კორფებს და ნაყავივარ დასახინებულ სხესს, ამისთანავე ვარსებს სხვის სხვა და სხვა ავთმყოფობას.

აპრთმთვე ვაჭარი შვაშილს. ავთმყოფების მიღება დილის 9—2-დე და საღამოს 4—6 საათამდე. რჩევა და დარიგება 10 შ.

მთარქნის ფასი ადგენსე ვაჭარს. მისამართი: გენერლის ქუჩა, ღორთქიფხანის სახლი. თ.

ქალის მთავარი

მბნალრიშვილი & სტუდენტის

დროებით ბათუმში დასაგდომ-ვიდენ ქალ. ქუთაისში. თფილისის ქუჩა, სახლი ბაზტაძისა, ფირალოვის თუთუნის ფაბრიკის გვერდში. ავთმყოფებს ლეზულობენ დილის 9—1 და საღამოს 4—6, არჩენენ ავთმყოფობას კბილებისა და ღრძილებისას. აკეთებენ ხელოვნურ კბილებს: კაუჩუკზე, ოქროზე და ალუმინზე. ღრძილების ავთმყოფობას არჩენენ რამდენიმე სენსზე ახალი საშუალებით. თ.

დ. შვირილაში.

სტუდენტის პარლამ ფარაბი

(9 წ. პრაქტიკით) პირველ მისიდან **ვაშა** დამ მოწ. ფეებს, ქალებს და ვაჭებს, ყველა საგნებში დაბალ და საშუალო სასწავლებლების კლასებისათვის. აგრეთვე სიმწ. მოწ. აფთიაქის მოწაფეებს, მისწავლებლებს, 1 კლ. ჩინზე და სხ.

მისამართი: ყვირილა, პირველ-დაწყებითი უმაღლეს სასწავლებლის ახლოს, დოთა ყუბარაძის სახლი. 14—5—187

გამოცდილ

სტუდენტთა ამხანაგობა

ამზოდებს მოწაფეებს საშუალო სასწავლებლთა ყველა კლასისათვის. და ყველა საგანში. იხუინისს ქუჩის გადასასვლელს, სახლი ანდრეევისა, ქალთა უფსსო სასწავლებლის ახლოს. თ. უ.

ქართული პრესა.

დიდი ხნის მოლოდინის შემდეგ, 4 მაისს, ქუთაისში გამოვიდა ახალი ქართული ყოველკვირეული გაზეთი **„ახალი კვალი“**.

ერთის შეხედვით ეს გაზეთი თითქოს ხორცია ხორცთაგანი და სისხლი სისხლთაგანი უფვე არსებულის **„აზრისა“**. იგივე კილო წერისა, იგივე განყოფილებანი, იგივე **„თვარა“** და **„მარა“** იგივე **„საშეგლებანი“** ბრძოლისა თუ შეუქარისა, იგივე სტილი (მაგალითად, ომის ამქარა ყო მთელა ქქა და სხვა). იგივე ასოები და დოლაგება მასალისა. მაგრამ, თუ გიდავიტხავთ, დინახავთ, რომ მართლმორწმუნე **„აზრელების“** ბანაკში იწყება მართლაც რომ ახალი ხანა, ივლება **„ახალი კვალი“**.

ბ. ნ. დარჩიაშვილის **„ახალი კვალის“** შემდეგ, ჩვენ ვიცოდით, რომ ჩვენებურ მარქსისტების ბანაკს ეროვნული საკითხის გამო წყალი შეუღდა და დიდი ჩოჩქოლი ჩაუვარდათ.

ვიკოლით, რომ ბნ დაჩაიანების ნა...

დღეგრძელობა: იქნება 15-20 წლის...

გერულ პოლიტიკასთან დაკავშირ...

ფრონტი მეტ საფრთხეს განიცდიდა...

ხვალ, 6 მაისს, შუადღის 12 საათზე...

„იპერიალიზმი“

(დასასრული, იხ. „სამშ.“ № 71).

ასე ქადაგებდნ და ქადაგებდნ დღესაც...

გერმანიის ცნობილი იმპერიალისტი...

აქ ჩვენს მხრით მხოლოდ შევნიშნავთ...

შეთანხმებული იყოს. თუმცა ჩვენ იძუ...

ქუთაისის ქუჩებზე გამოაკრეს კავ...

ლისსაქმის უმთავრესი ძარღვიც არის...

აქიდან უნდა ვივლით, რომ ინგ...

პეტროგრადის დეპ. საჯარო სხვაობა...

პეტროგრადი. კავკასიის ჯარების შტა...

კვირას, 3 მაისს, ქ. შ. წ.-კითხვის...

ქ რ ა ტ ა.

(მთასრობა *)

IV. ვუკრობდი და ვერ გამოიმკვია: რა...

ელენე საგონებელში ჩავარდა. ჩემის...

მეტი ვიწინააღმდეგე დიდალი ჯარი...

შევარავეთ ცოტა ოდენი ფული და...

თავი, დაღვე ზღვის პირას, განზე ნუ...

მიღობიერი ქართველი ერთი იმ თავიდანვე აფასებდა და დღესაც აფასებს საკვირველ მეფე — ქალს თამარს: ასოსის მისი უმაღლესი ნიჭი, არა თუ მარტო საშინაო საქმეებში, არამედ საგარეოშიც — საპოლიტიკო ასპარეზზე; იცის, თუ რა მძაღლი ქრისტიანული სწავლით, საწმენდობით და ზნეობით იყო აღჭურვილი იგი, რაც მან თავის ცხოვრებაში საქმიანად დაამტკიცა: არ არის მგალობლი, რომ მისი მეფობის განმავლობაში, რომელიც 28 წელიწადი გრძელდება, საქართველოში ვინმე საეკლავიო დასჯადი იყო. მან პირველმა უჩვენა მაგალითი და დაუმტკიცა მის შემდეგ გვირგვინოსნებს, რომ ქვეყნის, თუ ერის გაერთიანება და ამაღლება შეიძლება მხოლოდ სიტკბოებით და სიყვარულით. მის მძაღლ ზნეობას მოწოდებენ აგრეთვე მის დროს აწინებულნი ეკლესიები, მონასტრები და შეწირულებანი, არა მარტო სამშობლოში, არამედ სხვა ქვეყნებშიაც კი, მაგალითად იერუსალიმში, ათინაში და სხვაგან; მის მეფობის დროს უმაღლეს წერტილამდე განვითარდა აგრეთვე ქართული ენა და მწერლობა. ამიტომაც მეფე თამარის დროც უკაროს საუკუნედ იწოდება და ჯალბუზივით ქედ მორღობილი სდგას მთელს საქართველოს ისტორიაში.

როგორც სამეფოსათვის თავდადებული, ეს საბრძოლო მეფე-ქალი თამარი, ჩვენმა ეკლესიამ წმინდათა თანა შერაცხა და საღვთისწავლით დანიშნა პირველი მისი, ანუ როგორც ძველად უწოდებდნენ ვარდისთევ.

წირვის ხალხი, მეტადვე მოსწავლე ახალ გაზრობა, ბლომად დაესწრა. მწყობრად, ანგელოსებრივ ტკბილის და წყნარის ხშირ გალობდა ქართულ მგალობელთა გუნდი ბატონი აქვ. მეგრულისი ლოტარობით. ეს მგალობელთა გუნდი, როგორც გადმოცემს, წინათ მრავალ-ორცხოვანი ყოფილა, მაგრამ მის-მა რიცხვმა ამ ბოლოს დროს იკლო: ამის უმოთაგრეს მიზეზად ჩაითვლება ის, რომ ქალაქის თვითმართველობამ შესწყვიტა ძლევა იმ ოთხასი მანეთისა, რომელსაც იგი ყოველ წლივ იღებდა სხენებელი გუნდის ჯამიერის შეაფასებლად.

სასურველია, რომ ქალაქის თვითმართველობამ გამოეძინოს საშუალება და კვლავ ძველებურად მიაწოდოს სხენებელი თანხა და მით მისცეს საშუალება პატივცემულ ლოტბარს იყოლიოს მრავალრიცხოვანი და სასურველი ხმებისგან შემდგარი ქართულ მგალობელთა გუნდი.

წირვის დასასრულ ყოვლად-სამღვდელმღიანი და ჩვეულებრივის მქრმეტყველებით წარმოთქვა დღესასწაულის შესაფერი ღრმა შინაარსიანი სიტყვა-ქადაგება.

ახალ-მოსული.

თეატრი და სკოლა.

„განწირულნი“ — შოთა და დანანასა.

ვინც მსახიობთა ამხანაგობის წარმოდგენებს ესწრებოდა, ის უძველადვე შეამჩნევდა მან ანდრონიკაშვილის მხატვრულ ნიჭს და გემოვნებას, როგორც კარგი რეჟისორისა.

ჩვენს თეატრში, რომელიც ბურჟუთის ერთს დიდ კოლოფს ჰკავს, მეტად ძნელია, თითქმის შეუძლებელიც არის, რთული და მხატვრული პიესების დადგმა, და, მიუხედავად ამისა, მან ანდრონიკაშვილს არ დაუკლია ძალღონე თავისი მოვლადობის პირნათლად შესრულებისათვის და, მართლაც, პიესების გარეგნული მხარე საქმიანად აკმაყოფილებდა ხოლმე მაყურებელს.

ამ რეჟისორს შეგინუნეთ კიდევ ერთი კარგი თვისება. როგორც მსახიობი, იგი სუსტიცა. ამ ნაკლის იგი გრძობდა და შეგნებულად სწევტს საკითხს. აღარ აქუცმაცებს ნერვებს, და მთლიანად ემსახურება იმ დარგს, რომელშიც გრძობს ძალასა და მოწოდებას. ეს თვისებებმა მეტად კარგი თვისებაა. სამწუხაროდ ამის შეგნება ბევრს აკლია ჩვენში.

მანამ ანდრონიკაშვილმა თავის საბუნებისოდ აირჩია ახალი ორიგინალური პიესა შოთა და დანანას „განწირულნი“, რომელიც დასმა 2 მაისს წარმოადგინა.

შთაბეჭდილება ამ პიესისა ასეთია: მეტად ცივად იწყება, შემდეგ თანდათან ემატება სითბო და მესამე-მეოთხე მოქმედებაში კი აღაგა-ღაგ დაამატული მოქმედების წყალობით მაყურებლისათვის მოსაწონი ხდება.

მაგრამ მე მსურს შევეხო მის ორიგინალობას.

არის თუ არა ეს პიესა ქართული ცხოვრების გამოხატულება? არა. იგი ორიგინალურ ნაწარმოებად არ მიმაჩნია. პიესაში მომქედნი პირნი არიან: ვახტანგი, შალვა, გიორგი, ოთარი, თამარი.

ეს, დიად, რომ უნაკიონალური „სახელებია, მაგრამ ნაწარმოების ორიგინალობისათვის მარტო ეს არა კმარა. საქიროცა ცხოვრების ნიდაგი, პიესის გმირთა ზნე-ხასიათი, თვით გარეგნობაც ორიგინალს წააგავდეს.

ორიგინალურ ნაწარმოებში ჩვენ უნდა ვიხილოდეთ, როგორც სარკვეში, სადაც უნდა მოჩანდეს ჩვენი ცხოვრების ავი და კარგი, ნაკლი და ღირსება.

ამ მხრივ „განწირულნი“ სუსტი ნაწარმოებია.

მთავარი ძარღვი, რომელზედაც აგებულია მთელი სხეული ამ პიესისა არის ჯამეობა.

ეს ჩვენი ძველი, ნაცნობი ბოროტებაა. ამ ჯამეობას დიდი გავლენა ჰქონდა წარსულში და, სამწუხაროდ, საპატიო ადგილი უკავია აწმყოშიც, მაგრამ ასეთი ეგოიზმულ გემოვნებაზე აღზრდილი დეგენერატები, როგორც ვახტანგი და შალვა, ჩვენმა ცხოვრებამ ჯერ არ იცის. აიღეთ სანიშნუთა გედევანიშვილის „გამეობა“.

აქაც ჯამეობაა. მაგრამ ნაწარმოები, როგორც მართლა ორიგინალური, თქვენ გზიბლავთ თავისი სინამდვილით. აქ ავტორი — მხატვარი, თვალწინ გიყენებთ მთლიან სურათს, რომელსაც, სილაშქვსთან ერთად, ადვილად საცნობი სახეც აქვს. მან შოთა და დანანას პიესისაკი სახით ვერა სცნობთ. ვის ეკუთნის იგი?

ქართული ცხოვრება, უძველესი, ამგვარ ტიპებზე უარს იტყუებს.

პიესაში მთავარი გმირები არიან ვახტანგი და შალვა. ორივე სტუდენტობით იზრდებიან უცხოეთში. შალვას ჰყავს არჩეული საცოლო მას გაიწობს ვახტანგი და შეიყვარებს. შალვა ახლა ამათვის ხელის შემშლელი შეიქნა. ახლად შეყვარებულნი, რათა იგი თავიდან მიიშორას, ამაჯობენ შალვას და შალვას ასახლებენ.

გავა დრო. ვახტანგი თავის საყვარელს თავს ანებებს, ბრუნდება სამშობლოში, შეიყვარებს ძლიერის სიყვარულით ახალ საცოლოს, თამარს, და ცოლადაც შეირთავს. ბრუნდება აგრეთვე ვადასახლებული შალვაც.

მას გადაწყვეტილი აქვს, რათაც უნდა დაუჯდეს, ვახტანგს სამაგიერო გადაუხადოს. შალვას სწყურია შურისძიება და სხვას რომ ვერაფერს გახდა, ცდილობს ვახტანგის ცოლი ძალით. დისაკუთროს, რომ ამით გული იჯეროს და შელახული თავმოყვარება აღადგინოს.

ვახტანგი ვეღარ უძლებს შალვას მუქარას, მუდამ კვალში დევნას და გეუდება... ამრიგად იღუპება ეს ორი განათლებული „ქართველი“. განათლებულს იმიტომ მოგახსენებთ, რომ პიესაზედაც „განათლებულნი“ — მაღალ წრეს გვიხატავს. სცენაზე მხოლოდ ფრაგმენტს და სეროტუკებს ვსტერეტ, რომლებიც, ბოდიშს კი ეხიდი ჩვენს მსახიობებთან, და ძალიან ნაკლებად უხდებათ.

დაიხ, იღუპება ეს ორი ქართველი. ვახტანგი თავქარიანმა სიყვარულმა გააგაგაშუშა. შალვა-კი შურისძიებაზე გააბნედა და, როდესაც მან სხვა გზით ვერ შესძლო დანაშაულის დასჯა, ვახტანგის ცოლს სახლში შეუვარდა და ძალით დამორჩილება მოინდომა.

სად გაქრა ქართველი ადამიანის თავმოყვარება, სიამაყე. ეს შემკვდრობითი ჩვენი ნაშთი?

ვახტანგს ვუბნებინ პირში, რომ მის ცოლს ძალით დაისაკუთრებენ, სცდეს ასეთი შეურაცხყოფისაგან მან ღირსეულად ვერ შესძლო ცოლის პატიოსნება მაინც დაეფარა.

შალვას-კი ნამდვილი ვაჟკაცი პასუხის გაცემისთვის ვერ მიუგნია და სადაჯარობს თამარის ბინას, რომ დრო იხელთოს და იგი მარტოდ მყოფი ხელში ჩაიგდოს.

პიესაში არიან კიდევ მხატვარი და რეჟისორი. ეს უკანასკნელი ავტორს ჩერჩეტად ჰყავს გამოყვანილი. რეჟისორს მთელ მის ნაღაპრაკვეში ერთი ქვიანური სიტყვა არ წამოსცდენია. ჩაცმულობით კი ეგროპის დიდ დიპლომატს წაავგადა. რათ დასქირდა ავტორს რეჟისორის ასე გამოსხარავება — არ ვიცით.

ვიციოთ-კი, რომ ეს არც სინამდვილეს შეეფერება და მეორეც ასეთი კარიკატურა არც პიესის ღირსებისათვის არის საჭირო.

ამსრულელებელთა მხრივ აღსანიშნავია მ-ნი შალიკაშვილი. ავტორი დიდი მძაღლებელი უნდა იყოს ამ ნიჭიერი მსახიობისა. მ-მა შალიკაშვილმა აღწერა დრამატული ადგილები ამ პიესისა და გაიკვირებელი მაყურებლები შეიბოძა. შალვამ ჰპოვა ამ მსახიობში ძლიერი ამსრულელებელი — ეს იყო ნამდვილი ვაჟკაცივითი პიროვნება, სფინქსი, მარმარილოს თეთრი სახით.

ვახტანგის როლში მ-ნი იშხნელი ამ საღამოს სუსტობდა. უკუმურად თამაშობდა.

მეტად შესაბარალის იყო მ-ნი ყალბევიშვილი ფუქსიატ რეჟისორის როლში. ამ გლახა როლში კარგი მსახიობი მთლიან დასაჯა და მასთან ერთად მაყურებლებიც დაიტანჯნენ.

რეჟისორს თან დასდევდა ხოლმე, თითქმის სტრუქის ბოლოზე ჰყოლოდეს გამოძებული, ერთი თანამშრომელთაგანი, რომელსაც სათქმელი მთელ პიესაში თითქმის სულ ათავარი აქვს.

— რა მოვალეობა უნდა ჰქონდეს რეჟისორის ამ მუდმივ თანამშრომელს-მეტე? ვკითხვ მე ერთ ჩემს ნაცნობს.

— არაფერი, ოხუნჯობით მიპასუხა მან.

ვგ აღბად რეჟისორის სურათებიანი და მატება უნდა იყოს!..

ჯაფარი ფაშა.

რეცენზიის მაგეერი.

ქართული მსახიობთა ამხანაგობა, სეულსამაის, 30 ანდრეს ქალაქის ბაღში გამართულად იქნება საფარხტო სეირნობა. არაჩვეულებრივად შრომით.

1.

უფროსი სახანობა. ესტრადაზე თვალამატი. მსტრადე-მომხიბვე, მსოფლიო ჩემპიონატი: იქი-დავეტენ გამოჩენილი ფალავ ნები ვანუა ბარველი და კოლა გვაჩაძე გამოჩენილი არბიტრი შახი-ლო ურუშინის ხელმძღვანელობით ზღვრავი-დან აფრინდება ენგერ ფაშა ცეკვლინით. პერტრუ-შეტი, სოფლის დედაკაცი გარმონიკით, აკრო-ბატები არღნით, ყინობა ძველათ.

2.

უფუფად გამადადრება და სხ. ასე ამცნო საზოგადოებას ამხანაგობამ მის სასარგებლოთ გამართულ სეირ-ნობის შესახებ.

მერე ვის უნდა შევსრულებინა ყველა ეს პროგრამა? თვითონ არტისტები! ამ წმინდა ხელოვნების მსახურს! კიდევ კარგი, ზოგიერთთა კეთილის მყოფელთ ურჩივს — ეს არ ჩაედინათ. და გონს მოვიდნენ, მაგრამ თვით ასეთი რეკლამის გავრცელება ხალხში უკვე ჩირქსა სცხებს მათ სახელსა და პროფესიას.

რითი აიხსენება მათთვის ასეთი არასაკარისი დემონსტრაცია? არ მინდა წარმოვადგინო რომ მელბომენა მათ შემოსწყრა, საკუთარ ტაძრიდან გამოგვა და თავიანთი ხელოვნება ქუჩაში გამოიტანეს და საჯამბაზოთ ვახადეს.

ესეც არ იყოს, თითონ ფაქტი, თავის სასარგებლოთ სეირნობის გამართვა არტისტებს ჩირქსა სცხებს და საზოგადოების თვალში ამდებლებს.

ჩვენ გვჯერა, რომ ამხანაგობამ წელს იზარალა, გაიკვირებში არიან, მაგრამ ამ გაიკვირებლან თავის დაღწევის საშუალებასაც გარჩევა უნდა. საქიროა ჩაფუქრება, გონების თვალთ გასჭერება, თუ გნებავთ — კრიტიკა იმისი, თუ რამდენათ შეეფერება ეს თქვენს სახელსა და პროფესიას. ბაღას კარებს ეტება და სეირნობას მართავს თავის სასარგებლოთ რომელიმე განმანათლებელი საზოგადოება, იურიდიულათ ამის უფლების მქონე და ან კერძო პირი, ანუ რომელიმე ჯგუფი. მსახიობთა ამხანაგობა — კი არის კერძო ჯგუფი, პირადი ინტერესების პრინციპებზე აწინებელი. მათ აქეთ თეიანთი სახლი — თეატრი. იქ უნდა მიიზიდონ საზოგადოება. უკადურს შემთხვევაში, სთხოვონ გავდინან პირთ, გაყიდონ ხელზე ბილეთები და დაფარონ ზარალი. ეს გაცდებები უფრო ღამეში და შესაწავარებელი იქნებოდა, ვიდრე უქმედდეს ბაღის კარებს და ეტება და შეგაშვერილი ხალხში სიარული დაჯამაზობა.

მაკვირვებს დრამ. საზოგ. გამგეობა რატომ ხმა არ ამოღო არტისტების ამ შეუფერებელ საქციელზე და არ აუკრძალა? გამგეობას ჰქონდა ამის უფლება და მოავლევ იყო! და, თუ საქირო გახდება,

თავის დროზე მასაც აგხნით. და, თუ გამგეობას ორივე ყურებზე ეძინა და თვალზე ზღანდი ჰქონდა გადაკრული, რას ფიქრობდა, ან რითი ხელმძღვანელობდა ქალაქის გამგეობა, როცა კერძო ჯგუფს ნება მისცა ქალაქის ერთადერთი ბაღის კარები ჩაეკეტა და სეირნობა გამართა, რათ დაეიწყებოდა, რომ ბაღი ქალაქისა და არა კერძო პირისა; მაშასადამე, ქალაქის თვითმართველობამ ქალაქის მსოფრ-კრებთ უნდა ანგარიშზე გაეწიოს.

თუ არტისტები შეცდნენ, თვითმართველობა არ უნდა შემცდარიყო.

თუ მელბომენამ არტისტების ტაძრიდან გამოგვა, დრამ. საზოგ. გამგეობას უნდა უკან დაებრუნებინა.

თუ „ზახილი ურუშინი“ — დასის ხელმძღვანელთ არაფთარ საშუალებას არ გრძობდა, რომ ფული იშოვნოს, თვითონ არტისტები უნდა ჩაფუქრებოდნენ ამ საქმეს და მტკიცე უარი ეთქვათ ამგვარ საშუალებებზე. გვჯერა, რომ „ზახილი ურუშინი“ გამოჩენილი არბიტრი და ხელმძღვანელია, მაგრამ ის კი არ სცოდნია, თუ რა ხალხია საქირო საზოგადოებასთან კილაობის დროს. 60 წელზე მეტია, ქართველი არტისტები გაიკვირებში არიან, მაგრამ რამდენათაც ვიცით, ამგვარ საშუალებისათვის არ მიუშართავთ.

საკვირველი ერთი რამ არის! პროგრამის მეორე განყოფილებაში სწერია:

უფუფად გამადადრება. თუ ასეთი საიდუმლოება იცოდა და ასეთი ჯადოქარი იყო „ზახილი ურუშინი“, რაღას სხვას უყრიდა ამ საკენქს, რატომ თავის უფუფად არტისტები არ გამადადრათ?

სარტხვილი, ბატონობა უნდა ფრთხილათ რყვნეთ! ჩვენ უფრო მეტ პატივსაც გყენებთ, ვიდრე თქვენ თქვენსავ თავს. და, თუ ამ გვარ არასაკარის საქციელს შემდეგ საზოგადოებამ თქვენდამი პატივისცემა და პარკოს, — ნურას უკარავდ!

X.

წერილი ხარაგაულადან.

იხ. „სამშობლო“ № 71.

მთელი ხარაგაულის რაიონში, რომელიც ხუთი სასოფლო საზოგადოებისაგან შედგება ერც ერთი სკოლა არც სამინისტროსა და არც სამეცნიერო სასწავლებელი არ მოიძებნება და აქ, ერთს პატარა დაბაში, რომელშიაც ოცი სასოფლო ბავში არ არის ორი სამსამ კამპლექტიანი საქირო სასწავლებელი არის. ჩვენმა მოქირონახულებებმა დღემდის ვერ შეიგნეს, რომ ვეთან შედარებით, დიდ დავიდარბას თხოულობს დენდამისაგან შორეული სოფლებიდან ხარაგაულში გოგუნისა სკოლაში გაზავნა; მას ვეთან შედარებით ტანსაცმელიც უფრო მეტი უნდა და კარგი ფეხსაცმელიც. აუცილებლათ საქიროა, რომ ორი საქილო სასწავლებელი შეერთდეს. კარგი იქნება, ამ მიზნის განსახორციელებლათ, დიდთ პატივცემული დეკანოზი შამა რომანოზ დეკანოსიძე, რომლი უხვი შეწირულობითაც არსებობს აქაური სამეცნიერო სკოლები, საქილო სამეცნიერო სკოლის შენობას სამინისტრო უწყებებს შესწირავდეს და მაშინ ადვილათ მოხდება საქილო სკოლების შეერთება და უფრო მტკიცე ნიადაგზე დაყენება. ყველა აქაური სკოლების მასწავლებლები, როგორც კაცები, ისე ქალები თავის მოწოდების სინამდვილე დგანან და ყველა

საზოგადო-განმანათლებელ საქმიან მსოფრ-ვალე მონაწილეობას ღებულობენ.

ხარაგაულის მოქირონახულო განყოფილებას თავის ამსახიობას დღიდან არავითარ შემთხვევაში არ დალობა არ მოაქვს, პირიქით, ხარაგაული დიდი მოაქვს. სახლოვის გამო, უსაფუძველო საჩივრებით, მსოფრელები თავს აებრებენ მობრეგებელ მოსამართლეს; მგზობელს ერთი კვერცხის საფასურ საქმისათვის უჩივია, ერთმანეთს აცდენენ და ზარალდებიან.

კაცების მავალითს ქალებმაც მიბაძეს და იმათაც დაუწყეს ერთმანეთს საჩივარი. დღიდან დაარსებისა (ექვსი წელიწადია, რაც არსებობს) ოთხი მსაჯული გამოიცვალა, მათ შორის მხოლოდ ერთი იყო ქართველი, სახელდობ მ. ჩხეიძე. ეს პატიოსანი ადამიანი დღემდის რომ აქ დარჩენილიყო, უსაფუძველო საჩივრებს ადგილი აღარ ექნებოდა ამ დაწესებულებაში.

აქაური ბოქაული ბ. ესაძე მამობრივ მზრუნველობას იჩენს საწყალი ხალხისადმი; თვალ-ყურს აღევნებს ვაჭრების თავ-გასულობას და იჩენს, ამ დღებში ერთს აქაურ ვაჭარს, რომელიც 16 მანეთ ნაკლებ არ ყოიდა ფუთ შაბიანს, აუკრძალა ამ ფასში მისი გაყიდვა და მიუთითა წ.-კ. ამხანაგობის ნიხრზე, რომელიც 7 მან. და ერთ აბაზათ ყოიდა ფუთ შაბიანს თავის წვერებზე.

სიტყვამ მოიტანა და უნდა ვსთქვა, რომ ხარაგაულის წერილი კრედიტის ამხანაგობის საქმეს გამოკეთება ეჭირება. საზოგადო და წლიურ კრებებზე ყველა წვერი არ ესწრება, სესხის სარგებელი 12% აღემატება, სარგებელი ამხანაგებს თავის დროზე არ შეუმატეთ. შარშანდელი წარალი, როგორც საზოგადოებაში ხმა დადის, 400 მანეთამდეა. ყველა ამას გამოკეთება ეჭირება და, იმედი გვაქვს, ყველასგან პატივცემული გამგეობის თავჯდომარე ბ. მელიქო კიკნაძე საზოგადოების ნდობას გამოართვებს.

ხარაგაულის ბიბლიოთეკა-სამკითხველომ თავისი არსებობის დღიდან ბევრჯერ იგემა ხოლმე სიკვდილს მოახლოება, მაგრამ, რადგან სიათვეში ერთგული და საზოგადო საქმისადმი მოყვარული ადამიანი, სახელდობ ბ. კ.-წია ქაფარიძე ელვა, ყოველთვის გამოარჯებული და განკურნებული გამოვიდა ხოლმე.

სამწუხაროდ, 12 ამა აპრილიდან ბ. ჯაფარიძემ სამკითხველოს გამგეობაში სამსახურს თავი დაანება. იმ დღეს შემდგარმა კრებამ ბ. ჯაფარიძე მადლობით დააჯილდოვა ერთგული სამსახურისათვის და ახალი გამგეობა ამოიჩნია. ადგილობითი აფთიკის პატრონი ბ. ნარბინ გუნცაძე და ფერშალი ბ. შალვა გიორგობიანი სხვასთან ერთად ჩამბული არიან ყოველივე აქაურ საზოგადო საქმეში.

დასასრულ არ შემიძლია ქებით არ მოვიხსენიო ხარაგაულის მანდილოსნები, რომლებიც დიდათ დაინტერესებული არიან საზოგადო საქმით. გვყვან სამკითხველოს, მონაწილეობას ღებულობენ ყოველგვარ საქველმოქმედო წარმოდგენაში, ირიცხებიან სკოლების მზრუნველებათ და სხვა.

8. ფარცხნაღელი.

რედ.-გამომც. ი. თ. ცინცაძე.

თ. შთაპრივილის და ამხ.
წიხინა და საპანელარიო მაღაზია დაამოხდა და გასაქმდათ გამოვიდა

„Цѣлебные минеральные источники в Кутаисской губер.“ ц. 20 კ. კ. მაჭავარიანისა.

იბეჭდება და მალე გამოვა ქართული ენის სახელმძღვანელო „გაზმულ სიტყვიერებით ქრისტობატი: ჩვენი ძველი მწერლობა და ხალხური პოეზია“, შედგენილი ს. რ. გორგაძის მიერ. იქვე იყიდება ყოველნაირი ქართული და რუსული ენის სახელმძღვანელონი, საყავილო წიგნები, ახალი რუსული და ქართული ლიტერატურული ნაწარმოები, გეოგრაფიული ატლასები, კარტები და ყოველნაირი საკანცლარია ნივთები.

თ. 8.

გ ა მ შ მ ი ღ ა და ი შ ი ღ ე ბ ა
ქუთაისის ყველა წიგნის მაღაზიაში
თხზულებანი ჯაჭუ ჯორჯიკიანისი.
ფ ა ს ი 60 კ ა პ .